

Podróże to styl życia

#travel
&style

Sycylia

rozkładana
mapa
gratis

&active

&relax

&family

&nature

&food

&culture

Bezdroża

ERGO
HESTIA®

Trapani

W czasach starożytnych Trapani nosiło nazwę Drepanon, co po grecku oznacza sierp. Według mitu sierp wypadł z rąk Demeter, bogini urodzaju, i zamienił się w przypominający to narzędzie zakrzywiony pas ziemi, na którym powstało miasto.

W przeszłości Trapani pełniło ważną rolę handlową, w VIII w. p.n.e. znajdowała się tu znacząca baza statków punickich. Miasto słynie z wyrobów jubilerskich, przedmiotów artystycznych i rzeźb z czerwonego koralu (z obróbki białego koralu znana jest Katania i Mesyna, czarnego – Palermo,

a z czerwonego właśnie Trapani i Sciacca). Sztuka obróbki artystycznej koralu przeżywała tu rozkwit w XVIII–XIX w. Miasto jest świetnym punktem wypadowym na pobliskie Wyspy Egadzkie, do Erice i San Vito Lo Capo, do świątyni w Segeście, a także do salin, Marsali i na wyspę Motja.

Wieczorem warto odpocząć przy stoliku jednej z kawiarni na starym mieście i poczuć delikatny powiew nadmorskiej bryzy.

Santuario dell'Annunziata

Zwiedzanie Trapani najlepiej zacząć od najciekawszych zabytków umiejscowionych na peryferiach starówki. Najważniejszym jest **Sanktuarium Zwiastowania**, wybudowane w latach 1315–32 i gruntownie przebudowane w 1760 r. Z oryginalnego budynku pozostała fasada z wielką rozetą i portalem gotycko-normańskim z pocz. XV w. i barokowa dzwonnica. Wewnątrz sanktuarium znajdują się zrekonstruowane w XVIII w., a powstałe w XVI w. kaplice: Rybaków i Marynarzy. Warto zwrócić uwagę na polichromowany marmur ścian i podłóg kaplicy Madonny (1530), wielki marmurowy łuk ozdobiony reliefami oraz na

marmurową figurę Madonny z Dzieciątkiem (nazywanej Madonną z Trapani) w ołtarzu, największy skarb sanktuarium.

Santuario di Maria Santissima Annunziata

- ▶ Via Conte Agostino Pepoli 178
- ▶ www.madonnaditrapani.it
- ▶ codz. X–V 7.00–12.00, 16.00–19.00, VI–IX do 20.00
- ▶ bezpłat.

Z kościoła Dusz Czyścących (Chiesa delle Anime del Purgatorio) o 14.00 w Wielki Piątek wyrusza rekordowa procesja we Włoszech: trwa aż 24 godziny!

[Kup książkę](#)

[Poleć książkę](#)

Zbiorniki i wiatraki

Jadąc samochodem z Trapani do Marsali, można obserwować charakterystyczny **pejzaż salin**, czyli typowe prostokątne zbiorniki używane do wysuszenia i krystalizacji soli z wody morskiej. Warto choć przez chwilę pospacerować deptakami pomiędzy zbiornikami, przyjrzeć się procesowi wytrącania soli oraz różnym roślinom wodnym. Krajobraz wzbogacają dwa typy wiatraków: składające się ze starej murowanej wieży i metalowej konstrukcji w amerykańskim stylu, a także kamienne z czerwonymi, stożkowatymi dachkami wyglądającymi bardzo malowniczo na tle błękitnego nieba, ze skrzydłami zrobionymi z drewnianych drążków.

W 1995 r. na obszarze salin w okolicach Trapani i Nubii utworzono Rezerwat Naturalny „Saline di Trapani e Paceco”, nad którym pieczę sprawuje WWF (Światowy Fundusz na rzecz Przyrody). Ten jeden z najciekawszych podmokłych obszarów wybrzeża morskiego w Europie jest ostoją dla osiadłego i migrującego ptactwa. W rezerwacie znajduje się działający wiatrak (Mulino „Maria Stella”) oraz centrum wycieczkowe, gdzie można zasięgnąć informacji i odbyć wycieczkę z przewodnikiem wzdłuż szlaku Via del Sale („Droga Solna”). Od lipca do września można obserwować zbieranie soli tradycyjnymi metodami.

Museo Regionale Agostino Pepoli

Obok sanktuarium, w XVII-wiecznym budynku byłego konwentu karmelitów z Trapani, mieści się interesujące **Muzeum Regionalne Agostino Pepoli** z wystawami dotyczącymi archeologii, rzeźby, malarstwa, bardzo ciekawym zbiorem wyrobów z koralu, srebra i złota, terakotowych figurek pochodzących z szeptek bożonarodzeniowych, przedmiotów sakralnych oraz ceramiki.

Przy XIX-wiecznym Piazza Vittorio Emanuele stoi pomnik pierwszego króla zjednoczonych Włoch z 1882 r. oraz fontanna Trytonów (1951); obok rozciąga się

W pobliżu wioski Nubia znajduje się ciekawe Muzeum Soli, a w nim stara maszyna do produkcji soli i dawne narzędzia.

XIX-wieczny park Villa Margherita, w którym znajduje się letnia scena teatralna i ptaszarnia.

Museo Regionale Agostino Pepoli

- ▶ Via Conte Agostino Pepoli 180
- ▶ www.madonnaditrapani.it
- ▶ wt. 9.00–13.30, śr.–sb. 9.00–17.30
- ▶ 6 EUR, ulg. 3 EUR

Przy placu Vittorio Emanuele rozpoczyna się Via Garibaldi, prowadząca do średniowiecznej części Trapani. „Salonem miasta” nazywana jest ulica, w którą przechodzi Via Garibaldi – Corso Vittorio Emanuele. Wzdłuż ulic starego miasta przecinających półwysep wznosi się wiele starych świątyń i barokowych pałaców. Warto zwrócić uwagę na kościoły: Santa

Maria dell'Itria i Santa Maria del Soccorso, San Domenico z ciekawą rozetą, barokową katedrę San Lorenzo, XIV-wieczny kościół Sant'Agostino z przepiękną rozetą, przed którym znajduje się placyk z fontanną Saturna z końca XVI w., kościół Maria del Gesù (z połowy XVI w.), a także na Palazzo Senatorio i Palazzo della Giudecca. Ten ostatni jest ciekawym przykładem wpływu hiszpańskiego stylu *plateresco* (tzw. stylu złotniczego) na architekturę sycylijską.

Riserva Naturale „Saline di Trapani e Paceco”

Trapańskie saliny to najstarsze i ostatnie działające tego typu obiekty na Sycylii. Już od XII w. są elementem krajobrazu wybrzeża pomiędzy Trapani a Marsalą. Opisane przez arabskiego geografę Al-Idrisiego, przeżywały rozkwit w okresie

panowania aragońskiego i w XVII w., w latach 40. XVIII w. produkowaną tu sól eksportowano do północnej Europy. Dziś tradycyjny sposób pozyskiwania soli przechodzi kryzys, tylko część urzędzeń działa nadal, wiele zbiorników zaadaptowano do uprawy roślinności wodnej i hodowli ryb. Na części salin powstał **rezerwat naturalny**.

Riserva Naturale „Saline di Trapani e Paceco”

- ▶ Biuro: Via Garibaldi 138, Contrada Nubia, Paceco, centrum wycieczkowe: wiatrak „Maria Stella”
- ▶ www.wfsalineditrapani.it
- ▶ śr., pt. i sb., zwiedzanie z przewodnikiem (2 godz.), po umówieniu
- ▶ bezpłat.

Okresy luty–maj i wrzesień–listopad są najlepsze do obserwacji ptaków (np. flamingów) żerujących na terenach salin, podczas migracji w okolice basenu M. Śródziemnego.

Wyspa Motja

Motja, zwana dziś także San Pantaleo, to mała wysepka w pobliżu stałego lądu, otoczona płycizną. Łatwo przybić do jej brzegu, a wyspa stanowi bezpieczną przystań dla statków. Wykopaliska archeologiczne odśłoniły tu pozostałości osady fenickiej. Niewielkie muzeum na Motji gromadzi aż 10 tysięcy eksponatów!

Aż do 1971 r. na wyspę można było dotrzeć na ciągniętym przez konia wozie, który jeździł trasą wytyczoną przez Fenicjan, łączącą Motję ze stałym lądem. Droga ta, znajdująca się praktycznie na równi z powierzchnią wody, dawała wrażenie, że wóz jedzie po morzu. Była to najczęściej

Historia wyspy

Miasto, utworzone na wyspie Motja pod koniec VIII w. p.n.e., szybko stało się najważniejszą z kolonii fenickich. Dzięki bliskości Afryki była ona pierwszym miejscem postoju w drodze do Hiszpanii, Sardynii i Włoch centralnych. Fenicjanie handlowali z greckimi koloniami na Sycylii, ale nie wszystkie kontakty były przyjazne, bitwy i wojny zakończyły się zniszczeniem osady przez Dionizjusza, tyrana Syrakuz, w 397 r. p.n.e. Ocaleni przenieśli się na pobliski brzeg, gdzie założyli nowe miasto Lilibeo (dzisiejszą Marsalę). Wyspa pozostała opuszczona do czasu, kiedy wykopaliska archeologiczne odśłoniły pozostałości po osadzie.

stosowana metoda transportu winogron uprawianych na wyspie od XIX w. i wykorzystywanych do produkcji wina marsala.

Museo Whitaker

Najciekawsze znaleziska można oglądać w małym, lecz bogatym w eksponaty **Muzeum Archeologicznym**, założonym na Motji przez Anglika Josepha Whitakera, który przez całe życie zajmował się z wielką pasją naukami przyrodniczymi, historią i archeologią. Rozpoczął on pierwsze systematyczne wykopaliska archeologiczne na

wyspie. Najbardziej znanym eksponatem muzealnym (a jest ich tu aż 10 tysięcy!) jest rzeźba przedstawiająca młodego mężczyznę, tzw. *Młodzieniec w tunice*, z V w. p.n.e.

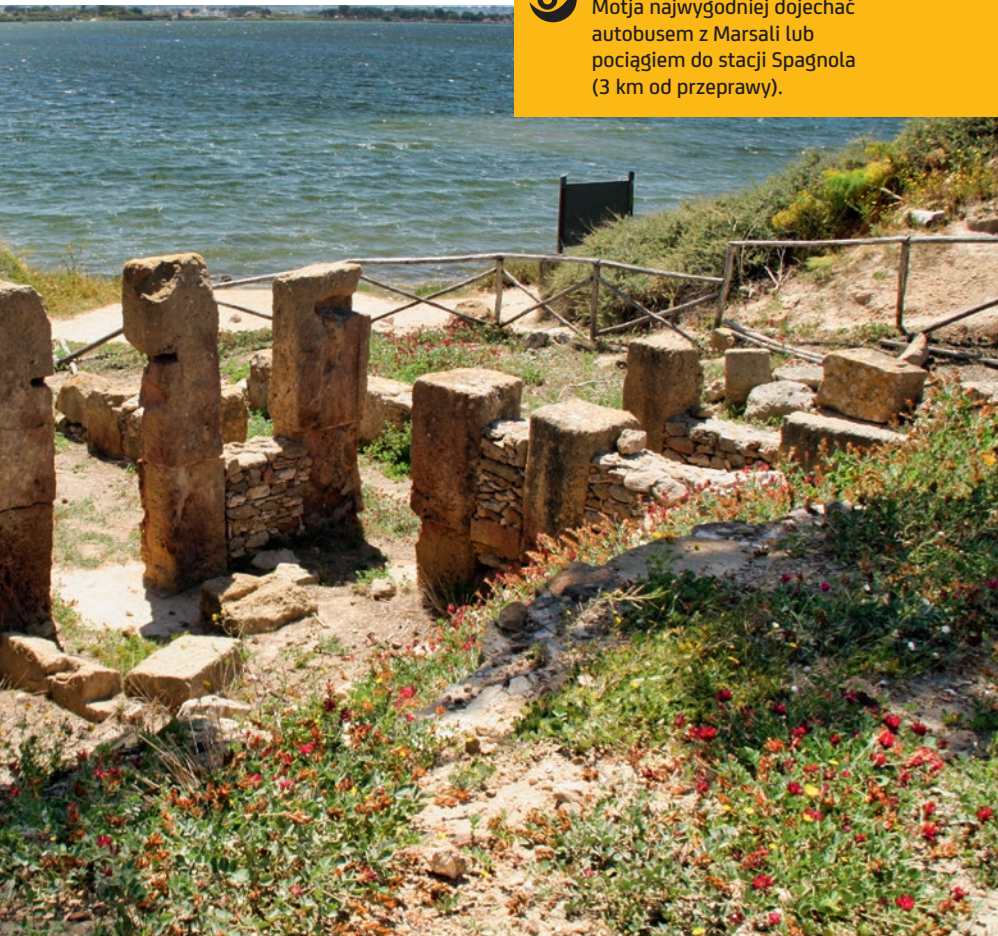

Museo Whitaker

- ▶ www.fondazionewhitaker.it
- ▶ codz. 9.30–15.00
- ▶ bilet wstępu na wyspę i do muzeum: 9 EUR, ulg. 5 EUR

Do miejsca przepraw na wyspę Motja najwygodniej dojechać autobusem z Marsali lub pociągiem do stacji Spagnola (3 km od przeprawy).

Wyspy Egadzkie

Favignana, Levanzo i Marettimo, trzy wyspy położone między Trapani a Marsalą, tworzą najrozleglejszy we Włoszech Chroniony Obszar Morski Wysp Egadzkich. Przyciągają pięknem dzikich wybrzeży i przejrzystością otaczającego je morza.

Favignana, największa i najbardziej dostępna z trzech wysp, to ulubiony cel turystów i urlopowiczów. Levanzo, najmniejsza wyspa, i Marettimo, najbardziej oddalona,

nastawione są mniej na turystykę, a więc polecane tym, którzy szukają spokojnego wypoczynku w zgodzie z naturą i w prostym otoczeniu.

Najbardziej efektowne rafy podwodne blisko Favignany to: Scoglio Corrente, Cala Rotonda, Punta Sottile i Secca del Toro.

▼ Widok z plaży Cala Rossa na Favignanie; w oddali – Levanzo

Faviğnana

Główna wyspa Egad, nazywana przez starożytnych Greków Aegusa, ma kształt motyla. To prawdopodobnie wyspa, na której „ludzi nie ma, kóz tylko chodzą po niej stada”, jak pisał Homer w Odysei o miejscu, gdzie trafił wygłodniały Odyszeusz z towarzyszami. Ma 19 km², jest najbardziej zaludniona spośród wysp archipelagu. Rosną na niej głównie osty, opuncje figowe, agawy, palmy karłatki niskie i szafirki. Turystów przyciągają cudowne plaże, kamienne ogrody, grotty i rafy. Jaskinie powstały na skutek wydobycia tufu do budowy domów. Na krawędziach skał rosną kapary, uprawiane są ogródki warzywne.

Znajduje się tu dużo zabytków archeologicznych, historycznych i architektonicz-

Krwawe połowy tuńczyków

Wyspiarze żyją głównie z turystyki i darów morza. Wyspę można bez wątpienia nazwać królestwem tuńczyka. Co roku w maju przez wody w pobliżu Faviğnany, „wysepki-mrówki” Formiki i raf Maraone przepływają w drodze na tarło ławice tuńczyków. Wędrowni ryb od stuleci towarzyszył zapoczątkowany przez Arabów masowy połów tuńczyków, nazywany *mattanza*. Rybacy zastawiali na nie specjalne pułapki. Ostatnia krwawa *mattanza* odbyła się w 2007 r.

nych. Jednym z nich jest Villino Florio, zbudowane w 1876 r. w stylu liberty. Jest to ratusz i *antiquarium*, w którym można oglądać pamiątki z dawnych epok znalezione na wyspie. Świetnym przykładem architektury przemysłowej jest natomiast Tonnara di Favignana, nieczynna już przetwórnia tuńczyków, jeden z największych kompleksów przemysłowych w XVIII-wiecznej Europie.

Miejsca szczególnie warte zobaczenia na Favignanie to: Cala Rossa (plaża wg legendy nazywana „czerwoną” z powodu krwawej bitwy w 241 r. p.n.e., podczas I wojny punickiej), Bue Marino, Cala Azzurro, Grotta Perciata, Lido Burrone, Calamoni,

L'Isolotto del Prevento, Lido Stornello, Cala Grande, Punta Faraglione, Grotte Marine, Scalo Cavallo i La Praia.

Levanzo

Najmniejsza z Wysp Egadzkich (5,82 km²) ma czarującą linię brzegową. Otacza ją przezroczyste, lazurowe morze, którego dno kryje liczne szczątki archeologiczne (łódzie punickie, rzymskie i galeony hiszpańskie). Przy porcie stoi ok. 50 białych domów z intensywnie niebieskimi okiennicami.

W głębi tej dzikiej, postrzępionej, skalistej wyspy kryje się autentyczny

▼ Port na Levanzo

skarb: jaskinia Genovese z rytami skalnymi, których powstanie datuje się na ok. 12 tys. lat temu, końcową fazę epoki paleolitycznej. Obrazy wyrte w skale zostały stworzone jeszcze zanim morze załało część lądu, która łączyła Egady z Sycylią. Czarne malowidła skalne sprzed 5–6 tys. lat powstały, kiedy Levanzo było już wyspą. Mają unikatowe znaczenie archeologiczne, są pierwszymi śladami człowieka na Sycylii. Przedstawiają sarny, konie, bydło, ryby, ludzi, sceny z życia codziennego (szczególnie warte uwagi – cztery postaci ukazane prawdopodobnie w rytualnym tańcu). Żłobienia w skale mają postać ledwo

widocznych linii. Obrazy są perfekcyjnie realistyczne, mają też walory artystyczne (bardzo ciekawe wyobrażenie jelenia). Do groty można dotrzeć jeepem lub bardziej spektakularnie – drogą morską.

Marettimo

Dziewicza wyspa w głębi morza, z archipelagu Wysp Egadzkich najbardziej oddalona od Trapani, tworzy zamknięty świat, prawdziwy naturalny raj. Wielu nazywa zresztą Marettimo rajską wyspą. Miejscowi chętnie goszczą tu przybyszów w niskich domach wykonanych z białego tufu, w których śpi się błogo i spokojnie.

Grotta del Genovese z przewodnikiem

Wizyty w grocie z przewodnikiem (dokładne oglądanie wszystkich rytów) odbywają się tylko po wcześniejszym umówieniu (tel.: 0923 92 40 32, 339 741 88 00; www.grottadelgenovese.it). Istnieją dwie możliwości: rejs łódką (możliwość opłynięcia całej wyspy, kąpieli na którejś z małych plaż: Cala Tramontana, Cala Calcara, Cala Minnola – czas wyprawy: 3 godz.) lub dojazd samochodem terenowym (czas wyprawy: 2 godz.).

Grotta del Genovese

- ▶ Via Calvario 27, Levanzo
- ▶ www.grottadelgenovese.it
- ▶ wizyta po rezerwacji, pocz. wyprawy codz. 10.30
- ▶ 25 EUR, ulg. 12,50 EUR

Torre Salsa

Rezerwat dzikiej przyrody Torre Salsa, nad którym nadzór sprawuje WWF (Światowy Fundusz na Rzecz Przyrody), to przepiękny, dziewiczy pas wybrzeża o długości 6 km. Nazwa pochodzi od wieży strażniczej, znajdującej się w sercu tej oazy. Krajobraz tworzą wzgórza, strumyki, kredowe klify i złociste plaże. Prowadzą na nie wąskie ścieżki wśród krzewów i ziół, gęsto porastających wybrzeże. Morze jest krystalicznie czyste, z bogatą florą i fauną.

Idylliczny spokój tego zakątka przyciąga żółwie morskie z gatunku *Caretta caretta*: te wspaniałe stworzenia, osiągające długość 120 cm

i średnią wagę 100 kg, na tutejszej plaży składają jaja i wysiadują je przez ok. 50 dni.

Proponowany szlak: z centrum dla odwiedzających można wybrać się połą drogą do ogrodu orchidei, następnie dojść do opuszczonych kamieniołomów, skąd rozciąga się wspaniały widok na morze i zaczyna się ścieżka dydaktyczna, prowadząca na plażę.

Na teren Torre Salsa lepiej nie wjeżdżać samochodem, gdyż z powodu deszczów drogi mogą być nieprzejezdne.

Do rezerwatu warto zabrać lornetkę, pełne buty, strój kąpielowy, wodę i prowiant.

Riserva Naturale Orientata „Torre Salsa”

- ▶ W połowie drogi między Sciacca i Agrigento (ok. 40 km)
  - ▶ www.wwf.torresalsa.com
  - ▶ aktywności: pływanie, nurkowanie, nurkowanie z rurką
  - ▶ codz., wizyta z przewodnikiem pn., śr., pt. po umówieniu
  - ▶ bezpł.
-

Autor przewodnika: Anna Daszkiewicz

Z wykorzystaniem tekstów przewodnika „Sycylia” autorstwa Agnieszki Fundowicz-Skrzyńskiej i Agnieszki Masternak.

Redaktor prowadzący: Paweł Sondej

Redakcja: Mariusz Miodek

Korekta: Mariusz Miodek, Urszula Czerwińska

Skład i fotoedycja: Sabina Suchy

Opracowanie kartograficzne: Jan Leja, Wydawnictwo Bezdroża

Źródło pochodzenia danych kartograficznych: OpenStreetMap.org

Projekt graficzny serii: Ewa Jarocka

Projekt okładki: Ewa Jarocka; materiały graficzne na okładce zostały wykorzystane za zgodą Shutterstock Images LLC

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji. Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autorzy oraz Helion SA dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autorzy oraz Helion SA nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Helion SA

ul. Kościuszki 1c, 44–100 Gliwice

tel.: 32 2309863

e-mail: redakcja@bezdroza.pl

księgarnia internetowa: <http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<http://bezdroza.pl/user/opinie/?besyt1>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydanie I

ISBN: 978-83-283-6377-9

Copyright © Helion SA, 2020

- **Kup książkę**
- **Księgarnia internetowa**
- **Poleć książkę**
- **Lubię to!**
- **Oceń książkę**
- **Nasza społeczność**

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

- 1. ZAREJESTRUJ SIĘ**
- 2. PREZENTUJ KSIĄŻKI**
- 3. ZBIERAJ PROWIZJĘ**

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA

 Helion SA

Podróżowanie stało się dla wielu z nas synonimem stylu życia. Niezależnie od tego, kim jesteś, z kim i w jaki sposób najchętniej spędzasz wolny czas, w każdej części świata znajdziesz coś dla siebie. Sięgnij po przewodnik z serii **travel&style** i przekonaj się, jak różnorodne możliwości oferuje.

Jeśli jesteś amatorem lokalnych smaków, przyjrzyj się informacjom oznaczonym ikoną **travel&food**.

Jako rodzic małego dziecka, zwróć uwagę na strony opatrzone frazą **travel&family**.

Propozycje aktywnego spędzania czasu odnajdziesz w sekcji **travel&active**.

Bardziej spokojnego odpoczynku szukaj pod znakiem **travel&relax**.

Pasjonuje Cię życie i historia mieszkańców odwiedzanego regionu? Skup się na **travel&culture**.

Kochasz dziką przyrodę? Specjalnie dla Ciebie przygotowaliśmy atrakcje **travel&nature**.

Udanej podróży!

Sycylia

Jest nazywana perłą Morza Śródziemnego. Sławny niemiecki poeta Goethe określił ją mianem „raju” i „królowej wysp”. Rzeczywiście, są tu rajskie plaże, cudowne zatoki, malownicze klify i góry graniczące z morzem. Wyspa jest fantastycznym miejscem do odpoczynku w harmonii z naturą.

A ponieważ przez wieki pozostawała pod panowaniem wielu różnych ludów i władców nie tylko europejskich dynastii, są tu wspaniałe ślady wielu kultur i fascynujące zabytki: greckie świątynie i teatry, rzymskie wille, arabskie meczety, normańskie zamki i barokowe kościoły. Wyspa kuszą także wyśmienitą regionalną kuchnią. Przekonajcie się o tym sami!

eBook dostępny wyłączenie na:

ebookpoint

cena: 59,90 zł

ISBN 978-83-283-6377-9

 Bezdroża

 Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

 Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900
 0 601 339900

Sprawdź najnowsze promocje:
● <http://bezdroza.pl/promocje>
Przewodniki najchętniej czytane:
● <http://bezdroza.pl/bestsellery>
Zamów informator podróżniczy:
● <http://bezdroza.pl/newsletter>

Helion SA
ul. Kościuski 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: bezdroza@bezdroza.pl
<http://bezdroza.pl>

9 788328 363779